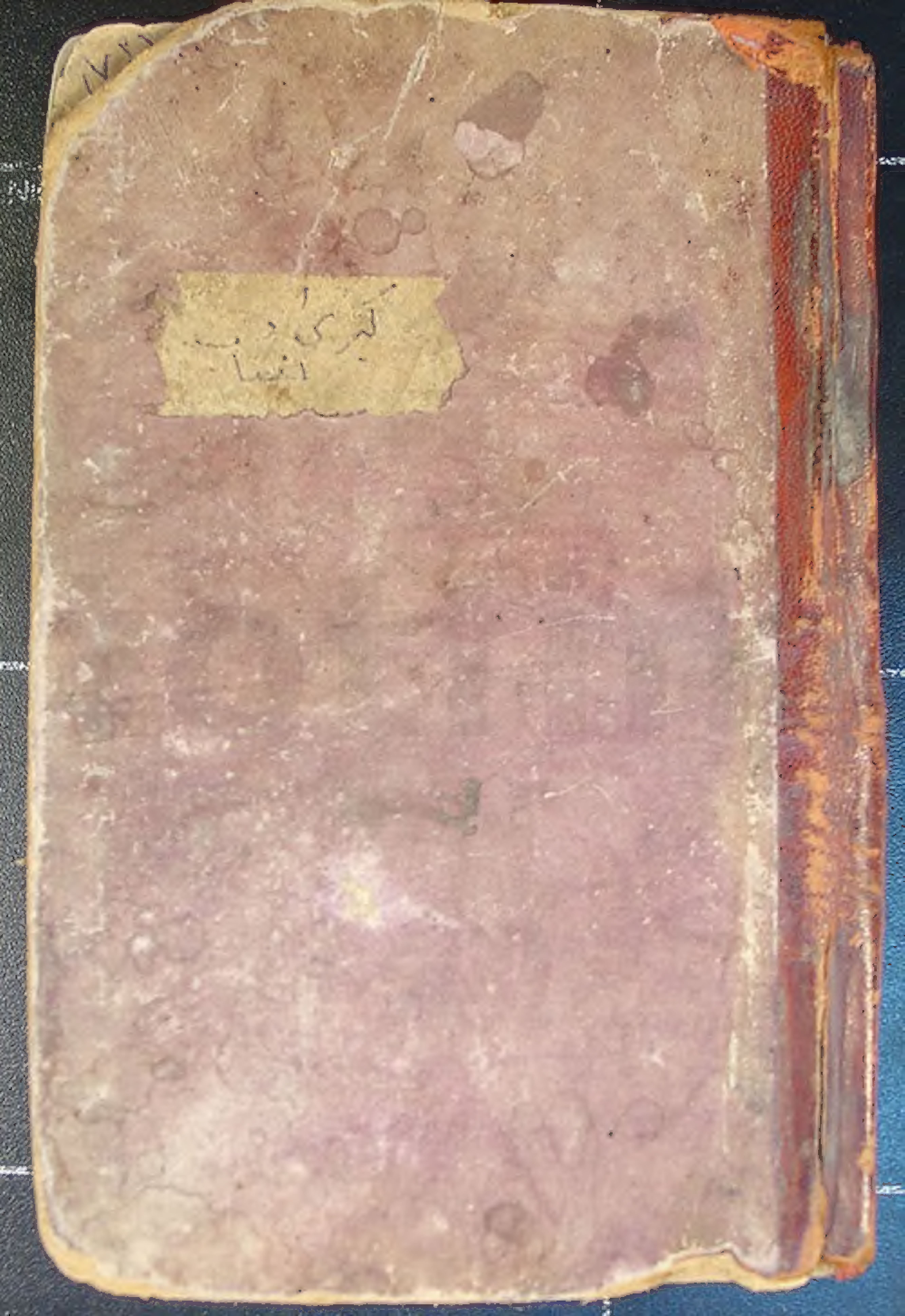

رب یسر و لا تعسر

و به نستعین

بسم الله الرحمن الرحیم

همی گوید ابو نصر فراهی نصاب بن عجوان کرغه

حافظه و حفظ تحاسده ما حرکت النمال النمل الد

حرکت النمال النمل الدقیق که چون صبیان نو ابتدای

لغت عرب رغبت می کنند با شعار دخول می نمایند

شعر مر طبع ایشان موزون را غریزت و تعلم لغت عرب کلید

همه علمهاست قدری از وی نظم کردم تا حفظ کنند یاد

گیرند و چند بیتی که ضابط بود مر حصر بیرا از علوم بینا

بعضی از بحور و دوائر اشعار عرب هم

این قطعها در آوردم تا بخوانند و نوشتن این نسخه

هر کس را رغبت افتد و چون این مجموع در دست آید

آمد از نصاب صبیان نام نهادم و بالله التوفیق و علیه

التوکل القطعة الاولی اله است الله رحمن خدای

دلیل است هادی تو گو رهنمای

سما اسمان ارض غبرا زمین   محل مکان معانست جای

سقر دوزخ نار آتش ولی   چه جنت بهشت آخرت آن سرای

ریه شش دقا جبره وجبرد روی   فخذ ران عقب پاشنه رجل پای

شفه لب لسان چه زبان فم دهان   یدها دو دست حلقوم نای

فرس اسب بغل استر هرج ریگ   بعیر اشتر است جمل کودنای

حفت
زهیله در زن زوج   غنی مالدار است مسکین گدای

قناة آبکاریز و عذب آب خوش   چه ینبوع چشمه جای آب ای

بود
کران عود و بربط دو تو بر عزه   ولی صنج چنگ است مزمار نای

هلی اسنی کذب فریه دروغ   عفیف حصور و ورع پارسای

بلکوره اشهر دانیه ماه   دگر وتر را طاق دان طاق تای

ثمن هم بها بهاء روشنی   شود است دیل بود و ...

عبوس شو چشم و ... کند   بود ربق الحی تیز نای

... حری   سواد دها کر ... دنای

القطعة الثانی

ضیاء نور ثنا روشنی ... کرا   فی خفیف خوان ... سبک ...

ذهب زر است حدید آهن رصاص ارزیز   لجین نقره زجاج آبگینه معدن گ...

نحاس صفر مس روی آنکه است سرب   حلی است پیرایه کودکان حصن ...

جراز سیف حسام عضب صارم است تیغ   مجن وجنه سپر سهم تیر و قوس کمان

عصب یلبه جوشن لبس درع زره   وهو کمند ولی نصل و معبله پیکان

هدف نشانه غرض هم خیتعور ...   و توره امد و معراض تیر کم پیکان

عجاج نقع قتام هبا و هیج غبار   کلوم خستگی و موت مرگ تره توان

حنان شیربانی جان عرض ضد ...   قراضه ریزه ذوبج سوی ... بان

یغوث نسر یعوق است بعل و عزی   سواع لات مناة است نام بتهانان

صنم جبت نصب لطاغوت ...   وثن بت وثنی بت پرست الیمان

القطعة الثالث

جیب گریبان صفه سفه وکبد دل ...

... نوبجا مهرقة ...

عرش سقف بلیت خانه کحل سرمه ...

دنب ... جان سید کرد سمع بجز ...

حسن خوبی قبح زشتی جان ...

عین چشم انف بینی حاجب ابرو شعر موی

... صدر ما ... دهن ... ره ...

... سعر شی سر ادنکون ...

هذا الله صلّى هر بجنبد يوم روز ليل شب

نقمه كين
غيظ خشم ضحك خنده ضحكه خاتون
ستا نف شمس کا آ يوح بيضا افتاب

تسامّش عيسى جد عقبان عين نظر ديد
نبك عجب قبله بوسه مهر كابين خنده ريش

فى بن
زوج شوى وجر بن غره هاسن فحك
منطه كندم دخن ارزن خبز نان لحم گوشت
امل بيخ فرع شاخ بذر تخم قطف به

ما آب يم بحر دريا قريب
فيل پيل بوق نبتر ظبى حمار آهو خر

نسر هجير شجره بكده ابتر خفى
غنث باران بلح برخنا دنه مهبل كرد

نسط شاطى لب خط طره عدوه ساحل كران
هر رعد جاره كلا تر دانه خار رب بلد

كه رون عر قرو وان هلث سه پنج كاه هكذا
استمعر

بره حاسر بريده نقيه بامر سكر كوجه ربه روانه
ره تن كهى

بزود انبل باره انتقايه ابره دان والبطان آسنه
انشغله بكيا نه حكر بكيا
نبره دان ميكاره آهن كر دان بكياره

القطعة الرابعة

فری جبه وکم آستین وید ستان

قلنسوه پیراهنک جباب نیمه

کمین بیجد خوتما وناقض کم

جرد ثیاب امن جامه تکه بند ازار

قطای جیبه وبلا ازغن موزه

عقاد سازه جز حزم تمام مهمل

مدینه بلد مصر شهر سور ربض

حصار

حنانکه معرکه لشکرکه امت حصن

صحیفه نامه قلم خامه دان وسکین کارد

سوفار

خیاط و مخیط سوزن چو خرطم

بیع اقلیم عتبی غاول کسود

شقیقه ادرر دی رقیق مامت بار

حدیقه باغ خنجیر خوخ شفتالو

سفرجل آبی تفاح سیبه رمان انار

احاد یک عشره ده مائه صد اثنان دو

ثلث خمس سه پنج اربع چهار ست شش

ولیک سبع شش سبعه هفت دانس ثنان

ثمان تسعه بود هشت نه الف هزار

جو بیت عشر بود بکر بکا ثلثین سی

جمل بعیر جمل بچه اشتر جیل

م

چو شصت ستین و هفتاد باز سبعین است دگر ثمانین هشتاد تسعین نود بدان مدام

کمیت اسب و فارس سوار صید شکار
عقار قهوه راح مدام قرقف می

مغل خرما و فرصاد توت لبخ خیار
غبیرا است صوبه خدنا و زبید

ودق چو برگ درخت است غصن شاخ درخت
جرد و جریح ذرخت غنام اسفیدا

طلح خط درختان خار با موز است
جراصل سوره کره وشو تخار سکه

نملباده بود مالکه نهالند
بلاس جلس درخت زمین آب عقاد

شمامه عطر بود عبیر دان جونه
بمذوقه نعما ورد بکلاله شمامه

نصیحت است گرفتن چیز تسکیر [illegible] التجانس
تعانق است گرفتن کنار چو کنار

رضیض نشر دزن شوخگی بری جوم
عوذ نشر کاملا عفشو هر دوست

دلو دلو دنی خفته نقط بدا
سم جانثه مرسی است عاغنم قیام مرده با دبک تکه بند ان

کنا مییا نه جانه جاسه آهو کفنا ب

قديم دانجو حر معلف اخر آوى　　علیقه سبزه نشود جره حرنیخوان

القطعة السادس

قريب كى حيم است خويش ابن بير　　وليد طفل عجب اتم والده مادر

رحم قرابت نهفتا بود ختن داماد　　جنا نكه صهر ختن والد اب بدر

زكيت پاك خفى مهربان حفى نهان　　جلى پديد سنى رسول بعثه

ملك فرشته فلك چرخ مشترى برجيس　　شهاب كوكب ثرى نجم حر لخنر

فلو سفينه شفق روشنى اول لب　　ربيب دختر زن بنت ابنه دختر

حلبه تقر ثور كار عجل بچك　　مهره زهره طحال الكبد جگر

بعيد دور و ديلمى هام بيش و سط　　ميان وسط ميان ابن بنر فوقه بر

علات بسند ان فطيس بتك منفخ دم　　قدوم منحت تيشه حصين فاس تبر

سوك اصب نجير بايد اخلكاك　　وح عقد جمايله عان تاج افسر

نكحتنى ناى دوم اخر بين　　نقيض ولى والخرى والرنث دكر

قبص كرنه تربلو قباوقه بطرگو　　نصف هيچ خمار امقنعه معجر

اجاج تلخ تقدير بيره امت ماخ شور　　فنه عد ب دبيب اصف مو دكه

شراره خذه بود ماج نشوط جهت　　زبان رخصم جبر امكنه ملاو كامكن

عجعى حيود قيق اره خالن سوس　　اد ام نان خورش قند شكر ان

خدام تنك شفر با دس لجام لكام　　عنان ذدو لكه منطق نفاق

دكل

دکان کنش بود کنج صمغ فی صراف ستوقه سره تره جلاد قین آهنکر

القطعة السابعة

فرخ فروجست جوجه بیضه تخم مرغ خود چند عنب انکور تین انجیر کمثری مرو

اصفر فاقع چه زرد و احمر قانی سرخ هست اخضر سبز و اضحی قیس نزدی

هندبا عج جو جلد جلو دسنك هست حجا سنگ نیز ماء و کما ربود

جو فضه جو نقش جو نیك جوجه وعظ میثاق تحبب بند بیماد دد

غیر در برهان با غنی دید بها چون غبار لی نیار عمر عیش نی

لمؤ دا بر جی بنده دیکو دو شابی نوم سیر جلجلا ذ کشیر خمص جوذ

نور با باقلا وذ ره اذن سکت بی عدس دا نذ انجح نسیما نش

لذ باج باد با سکنو جو نیز نخو نش شتی دا بر کند شمه مجموع

تا جوان سالا با بجا فاجو تا دکا صاعد بر دی کتیا لا جبه هابط

القطعة

سعادت فیری عتب سنا لیث دارك قصر کوته و واسع فراخ ضیق

هلال ماه نو استقه مد قمراء شعاء ادهن صنع جر شکوفه

انبح شکنبه سر لحیه ریش ازرع کل اشل اقطع دا ست د انعج

نیلکشند عظم استخوان صبع چه هدیته بو بند ان نخر

عرعرابان غفرا ست عند لیب کعب ولی حمامه فکر کی کبوتر اشت کلنک

قصب نی اسله طرفا گز بواغه غرف — حیا ننگه تعبان وعه ساج انده ها

ملمه مایه کافی بسنده وطبع سرشت — ذلیل خوار عزیز ارجمند وفصل جدا

همی توح ضبع رد ضبع غول اشناس — وطهر جاجت صلح اشتی

سویق پست حبس حبس پلغود — خشب طعام درشت استخوانه

قفا دنبا نهی نوح حزب نله کرو — نبات خوابی شفق قوة لا لودود

ذکی زیرک غره جو داسهد — ادیب ادب آموزان ادب

القطعة الثامنة

تر ادیم غام وفرطاد لطف کل — ولی جاییکه کرم بود یغ فرزل

ده اسپند ریاخته هر یکی را — بترتیب نامیست چون برمشکل

مجلی مصلی وتالی — چو مرتاح عاطف حظی مومل

لطیم سکیت ابجاجه عرفی — فی ادست قد خان مسادل

با برنه دوی بکه الجاد بو — یکی هست قاشوروه بکره فیکل

لبن خشت خام است اجر پخته — عمر ضد اسان عو بصیت

غبوت دشکبن لیو لیو ست — اسفنفست عمکن غضبناک

القطعة التاسعة

ثمر میوه حبه دانه وتبن کاه — طرحو بیل صراط ست

صبی کودک شیخ خود نفس — دم خون جیش ست وعمه

عرس جوا ستر طارق وطالد — نوش پاکهوی دانا فاسده

غدا امس عکسند فردا ودی | هو ابیض سفید است اسود سیاه
ذنوب است غربت وسجلست دلو | وکثرات وبئر وقلیب است چاه
حجر ولب عقل ونهیه خرد | خطا جرم وذنب است وعصیان گناه
حطب هیزم است وخضرا حصب | قرنفل بس زعشب کلاء گیاه
منام ومفرجای بکریختن | ملاذ ومعاذات وملجأ پناه
حکم داور ومحکمه جای او | ولجبه همچه شاهد گواه
ذهاب رفتن آمدن | سامت بکشتن ساجت شا

القطعه

من وعل زالی وحتی تا | این کو کیف چون ام واو یا
نی دراست وعلی بر وکم چند | نحن نا انا ولنا ما
انا وانی واتی من | ما چه ومن که باشد ومع با
انتم وکم شما ونوا این هم | انت تو انت نیز ولک نیها
ان لو که متی که لا نه | انما همچه حیثما هرجا
نیز تنیل بیمی بنهدر | نعم فوقها لنا بما
صبر ملکو مر مکن وضع ذر بنان | لم فما ننهمکم بسا
ذی وهکذ وهذا این | هر ذرا ذا وکرومت با اهلا

تلك آن زن جمرة الك آذر ثم آنجا وهمها ايشان

غير جز قط هركز ايضا نيز ربت وربتما وربما

مدد مثلا انرمان باز ابيض سپيد و رشو بيشر

مهلا آهسته باش وبدها قلما اندكا بخ بخ

رجا اميد وكرانت وسيح و ردا بى و بضفت عدد

خصيص غار عورات وهجا وهده

بقاع بوه وتل است نجد هضبة

طعام خورش فخار برهلح عسك

ابذ برنج مرق شوربا قلوا

قصد مغز ستبر آورد ازمغز ستك

قديد قاق وسمين فربه طوبا

محض دوغ لبن شير وكرنبه كشنير

كراع پا مرجبن وبصلية

سميد ونهز كنان نسفيد وخازبه

رغيف كرده وبكد است ابتدا آغاز

نضج داذ مرخيثعاق بن سالم

حناء معز بن حصان ملبرد

ابو المليح حكا ولدعوة قبرنا جو تره كه

منجنیق خبر و صبا آدا شوان مخلب چنگ
جلد پشت و منجنیق فسا و مقطع کار
نکته عشق و هوا پدید تست بخور نماز
بنده قبله و کعبه است چون صلوة
عطاس عطسه عجفه لاغری خنام خوره
حکمان و هاء و هکذا بیدار تسخیر باز
زنیم سند و عمی نیز هم بد بشر
رسیل همره و بعله زن عجمی همراز
کلیم هم سخن است و خصیم هم بنشین
قرین ندیم بود همدم شریک انباز
اکیل هم خورد هم کاسه و سمی همنام
القطعه رفیق یار موافق عشیر جیره همساز
نریم قطایف حلاحل سبد و دیر هماد اسم بام
مهتر استصدر دست و شی چیز
عتوه سا امر کار و قول گفت و فعل کرد سطح بام
جنب پهلو جار همسایه نگهبان
لون رنگ و ریح بوی باد غیم غین میغ خطوه گام
نوم خواب و مشی رفتن بگلبود
رنلمسکر دهن نوغو قطن پنبه صوف پشم کاس جام
کوز کوزه قصعه کاسه قدر دیگ
لقد سلمت بجلتره ربع کشت ربع دخل نندیم
کد مرخزمی خو مزمسر صعبد

جلد
بیت
ثغر بن و فم دهن دندان ظهر باطن پشت تو — خد رخ جون خانه فضیحت [illegible]
ادمی انسی و انسان مردم و جنی پری — اجر مزد و شهوه بار و عزم [illegible]
اصبع انگشت است و لیک ابهام نو انگشت بین — بار نشنا است و سطی نصر [illegible]
سقم بیماری و صحت تندرستی بتر کرد — تیغ دم نیم آ و خون [illegible]
القطعه
بیار بطل و باسل شجاع دلیر — شبه صره و کنان جو اجاص [illegible]
عصفر و بلسد و ابتهال [illegible] — هزبر قسوره و حیدره [illegible]
رفاد رهجو جفتن سهاد بیخوابی — بدخل با نان [illegible]
عوج کجی و جبر بجز کباه و قامت بلند — خیار [illegible]
نصم عنبر بت جلنار فتر [illegible] — اینها همه [illegible]
القطعه
زن جفت نبی کی پاک بودند همه — بد عایشه و خدیجه [illegible]
با ام حبیبه حفصه بودند — میمونه صفیه سوده [illegible]
بیت
فرزند نبی قاسم ابراهیم — پس طیب طاهر [illegible]
القطعه
با فاطمه و رقیه ام کلثوم — زینب [illegible]
القطعه
[illegible] — دیگر [illegible]
ثوبان رباح [illegible] — بو رافع [illegible]
القطعه
[illegible] — با [illegible]

بنج انل فن سمع دکر علحلید   القطعه   فتح بیر بلش و دهر ود هر حمن
زیر ستله مصطفی هفت قلعه   خدا بز بلاد انجنا نملك سالم
کتبه بدو ناعم و شو وانکه   القطعه   عموص نظاه سلح سك لم
من فلا دغشت فاعیابی   حذبر ممتد و مکالمن حالث
ناحش رخوه کامه ضاغط   وان مفسخ کزان عصل شد
مزبان و تقبل و ثنا قبتاب   انمسلی اکراو مستاصل هلاك
القطعه
دو شزین ود وکانو نیش انکه   شباط و اذر نیسا ابا بلت
مزیلان ده و عونز وابلو   نکه دارشکه انمز بایکارت
القطعه
نزوه دبن هر بکذشی مر بهشت ارك   بماجره داری و انکه جیر مرد دهی با
بن انشیم بوبره وانهم وابان اذرجدا   کمر بهمن ضر اسفندار ملذی علا و سفر اید
القطعه
موبز بقر بیلنك وه کوش شمار   زبن جهار جبر مکدره نهنك ایدل مار
انکاه با مسکو سفند احسبا   القطعه   جمدونه دمرغ هسلی خوك لر
سیجقان ولو دبار س دتو شقان   لوی بیلان نبونستقوبی یلان
بیحاتوایت فنکوراغض   سالدزکان خلی دب بلب نمان
القطعه
مهر و عقرب بت با بیراه   دو تو وحوت ا مشتری برام
تو رهبن انجیر خانه زهره مست   مز حل راست جدی و دلو مقام
بر جوزا و خوشه مه سرطان   خانه آفتاب شیر مدام

القطعه

خوبیوزاسی بتی بوی یکیت حمل وثور وجوزا بابی ویلیش

دلو ومیزان وجوه عقرب یسی بست فنر قوس وجدی بیکم بیلیش

القطعه

تسع وجذع شی کاو وانکه ثنی ربا می سدیس وصالع

مخاض ولبون استه جذع ثنی ور باعی سدیس است وبازل

القطعه

اشعر عمر وجمرو کهلادن خرا غاره عامله بسابت

روغن جنبه هفتاد وبلیدرم سیماب جریشی لهست وارزیز سی

دهب صلات وسریجه رخین واهن برنج ومس جد بنج

القطعه

ننفله سوی الجحم راجون برکسی اختلاف ومن دارد

دیرلکن اسرب هو زینوالم ارزیز حمل

فضه ندا هزیکی مس وسنه مصر

کلافشان ندمی ووده عضلبار وتیز اسان القطعه

زنجی زنگی دیبر مرغ وشوه

صنم کرتی بکم کنکی عرج لنکی بلنز کولی

علم عالم وعلام دانالی

سحاب بدعارض مزن وغمام ابرایته ظل سایه

صبا و بلا وستمی مدام مطر باران

ربیع اسم بهار امدم بقاسه جوان مکه

شتاء وصیف بی شبهه بهنانت

عدو خصم دشمن وانحدار فرو رفتن بشیب دان الصطعر بیدان

وثاق وبکل بند آمد حصنی و سجن سرحجر

ای سرکش بطی وکاهل طری تازه خبی چیده بیا

غریه سوار بی باکی ضنی لاغری یانا

سقم غرث هوی وجع مصدرها ونعلا دوی وعنا

بکی سعبان دوم عربان سیم طان بکر

کل غسق وصلف لاف فی سر سال وانین ناله ویل زیان

حذر خاشع فرغ طلق خلوت هاش

تقی متقی بر هیز کار و عبقری نیکو جرابد

سطی سوهان کله بتره خذه خره سله

ونهیج وو صب ریج والم درد و هواسوریش کریان

افط سود واد او بتق بد خو مبق

سهر ناید نیم سرد وسخن کرم حزن غمکین وحی نساد

فرح شادی وسرور آوت وجله لاذن

معرور دکبر بیر غل کاذ وسیح باخوش ویلد

ذنبه بنب لعب یاره طلب صنحرب

ثاریخ وسا رفت حلانهی یکا کزیه

خذ منه حقر بتر م وصبا صحبت ذنا

غرین وعیل غنا و غصه وابد وشری بیشه

عمه منعره بعره تفان شد ینکفلن سنبرفیا و نطاجوب ابعا

بسنن اکمه کور

خلاذن نرمه سی براحم بند انکنا

ونکهت بخور بوی پنهان باشد
شتین کنبذه

صان نشئد فرکنده بغلبخ ادیبی

تنوفه مهمه ومفا فلاة سبسب وبیدا

جربد ودو بیابانست [illegible]
طور وجبل طود وعلم کوهست وخانه یا شا

طرم وغسل ارکص [illegible]
میزان ترازو وحمل بار وقمر [illegible]
بود

فلك وسفینه جاریه کشتی [illegible]

لوح سکان جو هوا ملاان [illegible]

جسم وجسد شخص طلل [illegible] بلند وقله سر معرج

تن ذات هستی کوذ [illegible]

سوزقه خط [illegible] آکمز بر کلبیك

برعوث کیك وغلاده موجه

قلت کمه [illegible] بدی ملکت شهی

سود و سری [illegible]

لادغ کزان بالغ [illegible] آکاخورا [illegible]

طاتر یرن ماضی [illegible]

جمع وفریق وقوم وفرقه امة [illegible]

ظالوق [illegible] کله همه کلها

غنی نصلا [illegible] بعضو عادات دشمنی

نلنا [illegible] ان بی [illegible]

مراب ناودان وندانم شجره خیت   چون ملجا پناه و ملک شهر برو

کل همیع وقاطبه جمله دان همه   شطر است نصف بعض جزء است بعض

نیمی سبات نوم و قند سیر و باد   دیا کنه فرع تو او شلله سخت

نتاجبار و سلف جیغند بجکد   نعناع پودنه است و انا تمناع

منعه فرهیب و صبر شکیب جمال زیب   نی لیل کوه جوب جلق

ماه نیم چهارده بدر است و حرف   هاله آسا به فیء بود هناب

العطعه

سکه هستی و صحو هشیاری   نفر و عون و مظاهر یاری

مبرم متقن و متین محکم   داج و مدلهم تاری

وهن و هی است ونی سستی   زلّه دلّت هوان هونخواری

ابتهال و ضراعت است و فزع   استکانه تضرّع زاری

قسم حلف و عین سوگند   ذمی اهل ذمه زنهاری

باش مهمان قنوط نو   جون تعطل بطالت بیکاری

نره کبی قضا عرس کای   حرف بلسه خواستگاری

ضربطلست عصو و هر وزدی   ترکی ارما قهندیکی مار

دقیق حدس شعر و علم و فقه و فهم دانای
غار و حطه ابنوی حد جون

عسار مسکینه چون بوئس نعره و عیلد روبی
محاتیم مکاتیل کیلمها قبلوله برابی
تره ضغن و ضغینه احند وحقد فضول کینه
نیمه فاره نافه لطافت قوله توانا
الانعمة ضره رحمت بلا هم نعمه ز رحمت رسوابی
کتاف وکن غطا بر تمشن دینی فضل فهو
انصل وشفره محزی نشکرده دانه ذکر سفره
بوالا دانیث ضدش دو اسکاف کفش
خنز بوخوله رجس نجس هلیکا شمودی خبر
تسخیر دفنش کفش دیناء چون بنا
شکرانه فرح وجرکس کین اندرون ان الم
مهمل سهانیش قبلس وینه
خصله شخامه عانه زها نت وسره ناف
ثغره مغاك سینه وینه عانه بار
کابوس داره تنکا چره وضا غوط وبند لان ده
چانوق هرسنلد و هنال بر
عنباح منهج جده و قصد اداه راست
قدد و شریعت عظم موزنه الخو
زق خنبك ولخی شك رجه قربه عصام بند
شمو سشك کهنه بابند دم ضرم
نزار

نوذان مباد و منسفر چلک هم بز رجع
مسجان نیل ممسجه مالد فلغ تبر
القطعه
سوات بنجه منقله روز ناسعه کلنک
باشد شروف زنبور ولکا زبزکر
عقرب چیکنرم آوجه زهر شانره نیش
جعبه خفیره وفضه وهمچو کنابه کیش
اعصار کرد باده ونکبا کجی وشمال پیش
بالا جنوب صد صبا بی دبور
مهب صلع وفؤاد کباد هست قرح ریش
درد سرو دل وجکر وجرح
ظهر اینت پیشت بطن شکم فروتوش مش
الیه نغامه دنبه مثر مرغ ریخه
القطعه
دانه چون دکان سند وحلتیت انکره سریش
باشد غراس بیتم وفرط وترق
شمع موم ونبع صمغ بهرج نامرجند سره بشا اقونزه
شادن وحشف وغزالی و
نصبه سوزخ آو منجل داسی وبتیرم کرد بر منشاره
کلبتاد تمانسر است دیکلوب ابرد

شیخ وفانی و بغو هم وهرم پیر است قال
هم بو نه شه‌له عجوزه پیشین
علو بالا اسفل پستی بنیاد امن قصر کوشک
جذم و بنیان و اثاثه اصل اشیا
مقدم آلجین است و ماقی موق و موق و ماق و مآق
کنج چشم و موخر شود بنا لحاظ
چون کوزه و لوز بادام آمد عجز خایه ریز
چون مسرطا آپالوده مستمر
خارج برون جمجمه و دخلوه جمله
داخل درون
دابوغه و بطیخ خربزه
چون کعک کالنده قرص
تنفذ جبر خارپشت و سلحفاة سنکپشت
ضب سوسمار و ضفدع قورباغه
جبهه جکاد مفرق فرق دماغ مغز
ام الدماغ جای وجمجمه کله
حلق ومخاط بدره غیل جهل
ادره تری خایه نفقه ابله
قضع انجیر که اخطر بود ملوق
یتن انکر و اذکونه پاینده
منه

مطبوخ پخته مغرفه کفلیز و قوجوش
اثفیه دیک پایه و طنجیر پاتله
منته آشنا ندر لوکهن ملشاغشی
مرط و کسا کلیم بوریا بجین حله
سطر است و نبر رقم خط سفر جزکتاب
نقطه نقش بحث کاغذی و فحص مسئله
منحاة رنده باشد و منقار اسکنه
مثقب مته شرك بود دام و فخ تله
معیار صیرته ترازوی زر سنجه هم عمود
شاهین و فلس و کفه صر باشد بکیله
ایکی تخته تابوت دانجه ظرف و وعاء کاله
جوی دلبر و مرض خستکی عرض
قنجامه نودان و جامه دان عیبه آ
بنه رخت پرده خباء کلاه خود و عباء
نهالکی ننده دان و انرقی صاف دارهن یا
عمد عرق کم و بیش قصاره
عذبو جه کوآرشش و قنطره پل نوره عطا
عمیق تررق بود بهر جری و
حباب کوپلر باشد قدح آب معین چرپنا
نقیر و کد ردیقه شعر تن

سنان چه سنگ فسان ولخاف سنگ تنک
رخام سنگ سپید و بلاط سنگ اسنجاخ
نتف چه باشد سنگ آتش و سنگ گل سجّیل
که سنگ سرمه و طاحونه آسیا رحا
عصه نیزه وماعون زکوة رخت بوه
نقیر ناوه ملاط است گل میان دو خشت
سیاع کاه گل است و صومعه بالا
امام چه رشته دراز ده بنا
ظفیو نیک حمار و خود ریش بقر
صهیل بانگ فرس صلصله بانگ
نعیب بانگ کلاغ و طنین چه بانگ مگس
نباح بانگ سگ و بانگ گربه
هدیر بانگ کبوتر صریر بانگ قلم
ضباح بانگ روبه و عوعا
وجیز و ملخص بود مختصر
سوی جز نعم آری لا امکه
کای وکائن وکای کا
وکی بمعنی کم اند رحبه
نوع ثانی النعت من مستو. اوله اصلی آتیمه عماد
بحر

بن مولد چه ضفدع وناجذ — بار دندان پسین تلمیذ ای استاد
دد نمر بشناس ضبع و دله — یلمق و قفش و معرج ابنت بیاده
و نمجم سنجی و کسوه و فرو — عدل بعض دو ام و سعدان
نبل و شفغه فهد بعن تگی — فوطن بیع و خفیه انا صدام
سترك جاریه بت و غیر وجا — متراد نجابات قلب و فؤاد
تملف ذرمبا عب وعجمر — العهن زجو نبد طاس و طست نهاد
عسل و بهر دا حقیقت دان — اری قرد اجان د رحه السابعة
زنخ و نجله بقلة الحمقا — خرفه دان فرد و منفرد تنها
معما نسد و فا و خری کحی — زمهریر است و برد و سرما
و برنکلا اذن و هند با کسنی — ارج طیب و عبق بو یا
نعم وحش چارپا و سبع — دد و جبانه دشت و دن سر
عجز است فود حرین بن — مثل و کفوات و شبه و ند همتا
شر جبر کاهر و سعتر او سنین — محلو بنید دوح رلعلفا

موبد را آتش وسوک را جماض حلبه شیملیه اشیورکی

قنو و بر است وطی بر ترتیب خوش غنوه شکوفه‌ها

ناس وانس لناس ادمیان یدرو مادر آدم وحوا

القطعة الثالثة للوهبی

هست منظر روی مرات سنجنجل آینه

هست عیسی سنک موسی دان خلاق اسره

عبه بنا هو بر خراست اما اتا ن ماده خراست

عجل کوساله ولیکن عجل تولب خرکره

چون الکافی ولیتر بوزعریلا انخر

مقود افسار مخلاه علیقه توبره

تمت الکتاب بعون الملک العلام فی یوم دوشنبه ماه رجب فی سنه ۱۲۲۳ من العبد الاذل ابن...

ملا حسن حسن ... هر کس

ابو ... کند ... گناه

... وادین ...

امین رب العالمین

بسم الله الرحمن الرحیم

بدانکه مصدر اصل کلام است از وی نه وجه
باز میگردد ماضی مستقبل اسم فاعل اسم مفعول
امر نهی جحد نفی استفهام و از ماضی چهارده
وجه باز میگردد شش مغایبه بود و شش مخاطب
را بود و دو حکایت نفس متکلم را بود آن
شش که مغایبه را بود سه مذکر را بود و
سه مؤنثه را بود آن سه که مذکر را بود ضرب ضربا
ضربوا وان سه که مؤنثه را بود ضربت ضربتا
ضربن وان شش که مخاطبه را بود سه مذکر
را بود و سه مؤنثه را بود آن سه که مذکر را
بود ضربت ضربتما ضربتم وان سه که مؤنثه را بو

شرط ایمان
و اقرار اللسان
و تصدیق بالجنان
و عمل بالارکان

